

Davacılar : 1-Cabbaroğlu Akaryakıt Ticareti Limited Şirketi
2- Cabbaroğlu Kollektif Şirketi
Vekili : Av. Bülent Yarol
Nadir Nadi Cad. Tibaş İşhanı K.3/316 - Konak/İZMİR
Davalı : Rekabet Kurumu Başkanlığı
Bilkent Plaza B/3 Blok Bilkent -ANKARA
Vekili : Av. K. Eren Gönen - (Aynı yerde)

Istemin Özeti : Dava, davacı şirketler tarafından, bayisi buldukları The Shell Company Of Turkey Limited Şirketinin kendileri ile yaptığı bayilik anlaşmalarının ve bu anlaşmaya dayanarak yapmakta olduğu uygulamaların 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanun'un 4.maddesine aykırı olduğundan bahisle şikayetçi oldukları anılan şirket hakkında; 1)soruşturma açılması, 2)işletme sözleşmelerinin, kira sözleşmelerinin sözü edilen Yasa'nın 4.maddesine aykırı olduğunun ve aynı kanunun 5.maddesine göre grup muafiyetinden veya bireysel muafiyetten yararlanamayacağını tesbit edilmesi, 3)Anılan şirket hakkında yasanın 16/2.maddesine göre para cezası uygulanması 4)Zorunlu olarak kabul ettiklerini öne sürdükleri bu sözleşmeden mağdur oldukları için haklarında ceza tesis edilmemesi, 5) sonuçtan taraflarına bilgi verilmesi istemiyle 8.2.2002 tarihinde Rekabet Kurumu'na yapmış oldukları başvuru üzerine tesis edilen Rekabet Kurulu'nun 02.10.2003 tarih ve 03/64/770-356 sayılı kararının tebliğine ilişkin 10.11.2003 tarih ve 3056 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Savunmanın Özeti: Süresi içinde bildirilmiş olmakla birlikte, içerdiği rekabete aykırı hükümler nedeniyle grup muafiyeti kapsamında bulunmayan ve aynı sebeple bireysel muafiyet verilmesi de uygun görülmeyen dava konusu sözleşmelere, içerdiği rekâbete aykırı hükümlerin "açık ihlâl" olarak değerlendirilmemesi sebebiyle, 4054 sayılı Yasa'nın 16/son maddesi uyarınca para cezası verilmesinin uygun olmadığına karar verildiği, 4054 sayılı Yasa'nın 2. maddesi uyarınca teşebbüslere yol gösterici tavsiyelerde bulunulmasının önünde herhangi bir engel bulunmadığı, Kurul'un teşebbüslere hukuka aykırılıkları gidermeleri ve eksiklikleri tamamlamaları için daha önceki kararlarında da sıkça izlediği bu yolun, mal ve hizmet piyasalarında rekabetin sadece idari para cezaları verilerek değil, aynı zamanda öğretici bir takım tavsiyeler ve uyarılar yoluyla da tesis edilmesi için kullanılacak etkili araçlardan olduğu, işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı öne sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Erkan DEMİRTAŞ'ın Düşüncesi: Shell Company tarafından 04.05.1998 tarihinde yapılan menfi tespit/muafiyet başvurusunun,2003 yılında sonuçlandırılmasının nedenlerinin makul gerekçelerle ortaya konulamadığı ve sonuç olarak Rekabet Kanunu'na aykırı olduğu tespit edilen sözleşmelerin bu süre içinde yürürlükte

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/1026
Karar No : 2005/3388

kalmasına neden olduğu görülmekle birlikte , davacıların başvurusu ile ilgili olarak tesis edilen Rekabet Kurulu kararında hukuka aykırılık bulunmadığından, davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Mehmet KARAOĞLU'nun Düşüncesi: Dava; davacı şirketler tarafından, bayisi buldukları shell petrol dağıtım şirketinin kendileri ile yaptığı bayilik anlaşmalarının ve bu anlaşmaya dayanarak yapmakta olduğu uygulamaların 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanun'un 4.maddesine aykırı olduğundan bahisle şikayetçi oldukları anılan şirket hakkında; 1) soruşturma açılması, 2) işletme sözleşmelerinin, kira sözleşmelerinin sözü edilen Yasa'nın 4.maddesine aykırı olduğunun ve aynı kanunun 5.maddesine göre grup muafiyetinden veya bireysel muafiyetten yararlanamayacağına tesbit edilmesi, 3) Anılan şirket hakkında yasanın 16/2.maddesine göre para cezası uygulanması 4) Zorunlu olarak kabul ettiklerini öne sürdükleri bu sözleşmeden mağdur oldukları için haklarında ceza tesis edilmemesi, 5) sonuçtan taraflarına bilgi verilmesi istemiyle 8.2.2002 tarihinde Rekabet Kurumu'na yapmış oldukları başvuru üzerine;

"1- The Shell Company Of Torkey Limited tarafından menfi tespit/muafiyet talebi ile bildirilmiş olan İşletme Sözleşmesi'nin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4.maddesi kapsamına girmesi sebebiyle bu sözleşmeye menfi tespit belgesi verilemeyeceğine;

2- The Shell Company Of Turkey Limited tarafından bildirilen İşletme Sözleşmeleri'nin;

5. maddesinde sabit fiyat tespiti içeren hüküm bulunması,
- süresinin ve dolayısıyla rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin belirsiz olması,
6. maddesinde yer alan hükümde müşteri kısıtlaması getirilmesi,
- nedenlerinden dolayı bireysel muafiyet de almasının söz konusu olmadığına; ..

3- Sözleşmelerin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden de yararlanamadığına;

4- The Shell Company Of Turkey Limited ile birlikte bütün akaryakıt dağıtım firmalarının akaryakıt istasyonu işletilmesine ilişkin bayileriyle yaptıkları mevcut dikey anlaşmalarda yer alan rekabet etmeme yükümlülüklerinin, 18.09.2003 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 2003/3 sayılı Tebliğ ile değişik 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğinin 5.maddesi uyarınca 5 yılı aşmaması gerektiğine; bununla beraber The Shell Company Of Turkey Limited ile birlikte bütün akaryakıt dağıtım firmalarının 18.9.2005 tarihine kadar mevcut anlaşmalarını 2003/3 sayılı Tebliğ hükümlerine uygun hale getirmeleri öngörüldüğünden, bu süre içerisinde anılan anlaşmalara 4054 sayılı Kanunun 4.maddesindeki yasaklamanın uygulanmayacağına;

5- The Shell Company Of Turkey Limited tarafından bildirilen işletme sözleşmelerinde;

- a- i) Sözleşme sürelerinin ve dolayısıyla rekabet etmeme yükümlülüklerinin 2002/2

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/1026
Karar No : 2005/3388

sayılı Tebliğ'in 5. maddesi uyarınca beş yılı aşmayacak şekilde düzenlenmesi,

ii) 5. maddede yer verilen ve sabit fiyat tespiti içeren hükümlerin kaldırılması,

iii) 6. maddenin, 2002/2 Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 4. maddesinde belirtilen ve anlaşmaları grup muafiyeti kapsamı dışına çıkararak kısıtlamalara yol açmayacak veya o şekilde anlaşılmayacak şekilde yeniden düzenlenmesi,

halinde sözkonusu anlaşmaların 2003/3 sayılı Tebliğ ile değişik "2002/2 Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği" kapsamında grup muafiyetinden yararlanacağına;

b-(i)'de belirtilen düzenlemenin 2003/3 sayılı Tebliğ'de öngörüldüğü üzere 18.9.2005 tarihine kadar yapılabileceğine; (ii) ve (iii)'de belirtilen değişikliklerin yapılabilmesi için taraflara 60 gün süre verilmesine, Kurulumuzca öngörülen düzeltmeler yapılmadan uygulamaya devam edilmesi halinde Kanun'un ilgili maddeleri uyarınca haklarında soruşturma açılacağı ve aynı Kanun'un 16 ve 17. maddeleri uyarınca işlem yapılacağı taraflara bildirilmesine;

6- Cabbaroğlu Akaryakıt Ticareti Limited Şirketi ve Cabbaroğlu Kollektif Şirketi ile The Shell Company of Turkey Limited arasında yapılmış olan iki adet İşletme Sözleşmesi ve bu sözleşmeler kapsamında yapılan uygulamalara ilişkin sözleşmelerin zamanında bildirilmiş oldukları dikkate alınarak, 4054 sayılı Kanun kapsamında önaraştırma yapılmasına yada soruşturma açılmasına gerek olmadığına" ve şikayet başvurusunun reddine ilişkin olarak tesis edilen davalı idare işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı yasanın 4.maddesinde; "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır" hükmü yer almış, yasanın "Muafiyet" başlıklı 5.maddesinde de, a) Malların üretim veya dağıtım ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması, b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması, c) ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması, d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlandırılmaması, şartlarının tamamının varlığı halinde ilgililerin talebi üzerine, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4.madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceği, muafiyet kararlarının en çok beş yıl için verileceği, muafiyet verilmesinin belli şartların ve/veya belirli yükümlülüklerin yerine getirilmesine bağlanabileceği belirtilmiş bulunmaktadır.

Anılan yasanın 16/2.maddesinde ise; bu yasanın 4. ve 6.maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği sabit olanlara yasa da belirtilen miktarda para cezası verileceği hükmüne bağlanmıştır.

Dava dosyasında mevcut bilgi ve belgelerle Danıştay Onuncu dairesinin E:2002/3518 sayılı dava dosyasında mevcut belgelerin incelenmesinden; davacının taleplerinin yerine getirilmesini gerektirecek haklı bir neden bulunmadığı anlaşıldığından bu husus gözönüne alınmak suretiyle tesis edilen dava konusu işlemde 4054 sayılı yasaya aykırılık

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/1026
Karar No : 2005/3388

tarihine kadar mevcut anlaşmalarını 2003/3 sayılı Tebliğ hükümlerine uygun hale getirmeleri öngörüldüğünden, bu süre içerisinde anılan anlaşmalara 4054 sayılı Kanunun 4.maddesindeki yasaklamanın uygulanmayacağına;

5- The Shell Company Of Turkey Limited tarafından bildirilen işletme sözleşmelerinde;

a- i) Sözleşme sürelerinin ve dolayısıyla rekabet etmeme yükümlülüklerinin 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi uyarınca beş yılı aşmayacak şekilde düzenlenmesi,

ii) 5. maddede yer verilen ve sabit fiyat tespiti içeren hükümlerin kaldırılması,

iii) 6. maddenin, 2002/2 Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 4. maddesinde belirtilen ve anlaşmaları grup muafiyeti kapsamı dışına çıkararak kısıtlamalara yol açmayacak veya o şekilde anlaşılmayacak şekilde yeniden düzenlenmesi,

halinde sözkonusu anlaşmaların 2003/3 sayılı Tebliğ ile değişik "2002/2 Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği" kapsamında grup muafiyetinden yararlanacağına;

b-(i)'de belirtilen düzenlemenin 2003/3 sayılı Tebliğ'de öngörüldüğü üzere 18.9.2005 tarihine kadar yapılabileceğine; (ii) ve (iii)'de belirtilen değişikliklerin yapılabilmesi için taraflara 60 gün süre verilmesine, Kurulumuzca öngörülen düzeltmeler yapılmadan uygulamaya devam edilmesi halinde Kanun'un ilgili maddeleri uyarınca haklarında soruşturma açılacağına ve aynı Kanun'un 16 ve 17. maddeleri uyarınca işlem yapılacağına taraflara bildirilmesine;

6- Cabbaroğlu Akaryakıt Ticareti Limited Şirketi ve Cabbaroğlu Kollektif Şirketi ile The Shell Company of Turkey Limited arasında yapılmış olan iki adet İşletme Sözleşmesi ve bu sözleşmeler kapsamında yapılan uygulamalara ilişkin sözleşmelerin zamanında bildirilmiş oldukları dikkate alınarak, 4054 sayılı Kanun kapsamında önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına" ve şikayet başvurusunun reddine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Davacılar tarafından, şikayet konusu sözleşmelerin 1-)Sözleşmelerin sabit fiyat tespiti içermesi 2-)rekabet etmeme yükümlülüğünün süresiz olması 3-)müşteri kısıtlaması getirilmesi yönlerinden 4054 sayılı Yasa'nın 4.maddesine aykırı olmaları nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceğine, belirtilen aykırılıklar nedeniyle bireysel muafiyette verilemeyeceğine karar verildiği, buraya kadar kararın doğru olduğu ancak böyle bir durumda Rekabet Kurulu'nun soruşturma açarak 4054 sayılı Yasa'nın usul kurallarına uygun olarak, nihai bir karara ulaşip işletmeyi cezalandırması ve sözleşmeleri de geçersiz sayması gerekirken, Shell Company'nin bazı değişiklikler yapması halinde grup muafiyetinden yararlandırılmasına karar verilmesinin 4054 sayılı Yasa ve ilgili tebliğlere aykırı olduğu gibi, Rekabet Kurulu'nun önceki kararlarıyla da çeliştiği ileri sürülerek davalı idarenin bu işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 1.maddesinde, bu Kanun'un amacının, "mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/1026
Karar No : 2005/3388

korunmasını sağlamak" olduğu belirtilmiş olup; anılan Yasa'nın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukuki işlem ve davranışların, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemlerin bu Kanun kapsamına girdiği belirtilmiş, 3. maddesinde, Teşebbüs, "piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimler olarak tanımlanmış, 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan doğruya veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş, Yasanın "Muafiyet" başlıklı 5.maddesinde; a) Malların üretim veya dağıtım ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması, b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması, c) ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması, d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması, şartlarının tamamının varlığı halinde ilgililerin talebi üzerine, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4.madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceği, muafiyet kararlarının en çok beş yıl için verileceği, muafiyet verilmesinin belli şartların ve/veya belirli yükümlülüklerin yerine getirilmesine bağlanabileceği belirtilmiş, 6. maddesinde; bir veya birden fazla teşebbüsünün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hakim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanımının hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş, Yasa'nın 16/2 maddesinde ise; bu Yasa'nın 4. ve 6. maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği sabit olanlara yasa maddesinde belirtilen miktarda para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 27. maddesinin (a) bendinde, bu Kanun'da yasaklanan faaliyetler ve hukuki işlemler hakkında, başvuru üzerine veya resen inceleme, araştırma ve soruşturma yapmak; bu Kanun'da düzenlenen hükümlerin ihlâl edildiğinin tespit edilmesi üzerine, bu ihlallere son verilmesi için gerekli tedbirler alıp bundan sorumlu olanlara idari para cezaları uygulamak Rekabet Kurulu'nun görevleri arasında sayılmıştır.

4054 sayılı Kanunun "Başvuru Sahiplerine Bildirim" başlıklı 42. maddesinin ilk fıkrasında, Kurulun, ihbar veya şikayet başvurularında ileri sürülen iddiaları ciddi ve yeterli bulması durumunda, ihbar veya şikayet edenlere ileri sürülen iddiaların ciddi bulunduğunu ve araştırmaya başladığını yazılı olarak bildireceği; ikinci fıkrasında ise Kurulun, gerek başvuruları açıkça reddetmesi, gerekse süresi içinde bildirimde bulunmayarak reddetmiş

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/1026
Karar No : 2005/3388

sayılması durumlarında, doğrudan ya da dolaylı menfaati olduğunu belgeleyen herkesin Kurulun ret kararlarına karşı yargı yoluna başvurabilecekleri kurala bağlanmıştır.

Dava dosyasında mevcut bilgi ve belgelerle Dairemizin E:2005/150 sayılı dava dosyasında mevcut belgelerin incelenmesinden; dava konusu sözleşmelere, içerdiği rekâbete aykırı hükümlerin "açık ihlâl" olarak değerlendirilmemesi sebebiyle, 4054 sayılı Yasa'nın 16/son maddesi uyarınca para cezası verilmesinin uygun olmadığına karar verildiği anlaşılmaktadır.

4054 sayılı Yasa'nın 2. maddesi uyarınca teşebbüslere yol gösterici tavsiyelerde bulunulması mümkün olduğuna ve esas olarak mal ve hizmet piyasalarında rekabetin tesis edilmesi amaçlandığına göre ,dava konusu işlemde anılan Yasaya aykırılık saptanmamıştır.Kaldı ki,Kurul kararında belirtilen değişikliklerin yapılabilmesi için taraflara 60 gün süre verildiği ve Kurul'ca öngörülen düzeltmeler yapılmadan uygulamaya devam edilmesi halinde Yasa'nın ilgili maddeleri uyarınca haklarında soruşturma açılacağı ve aynı Yasa'nın 16 ve 17.maddeleri uyarınca işlem yapılacağı taraflara bildirildiğinden ,başvurudan beklenen amacın kısmen de olsa gerçekleştiği açıktır.

Belirtilen nedenle, davacıların şikayetini reddeden Rekabet Kurulu kararında ve bu kararın bildirimine ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, yasal dayanaktan yoksun bulunan davanın reddine, yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 350,00 YTL avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, artan 7,00 YTL posta ücretinin istemi halinde davacıya iadesine, 30.06.2005 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Z.Ayla	Ali	Turan	Zümrüt
ÖZTÜRK	PERKTAŞ	ÖZTÜRK	KARAKAYA	ÖDEN

